

Skattedirektoratet

Saksbehandler
Anne Graadahl

Deres dato
19. november 2003

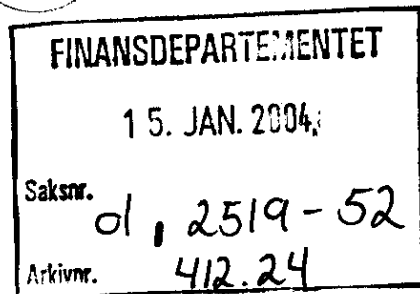
Vår dato
14. januar 2004

Telefon

Deres referanse
01/2519 FM PØE

Vår referanse
03/05938 FP-PE/AGD 008

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Høring om utkast til forskrift om fripoliseregister

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 19. november 2003 samt vedlagt høringsnotat.

Skattedirektoratet har ingen synspunkter på behovet for et register over fripoliser utstedt fra tjenstepensjonsordningene i privat sektor. Vi har heller ikke vurdert hvorvidt Fripoliseregisteret bør omfatte offentlige tjenstepensjonsordninger. Direktoratet har i forbindelse med utarbeidelsen av høringsuttalelsen innhentet uttalelse fra et skattefogdkontor.

Direktoratet er enig i at behandlingen av opplysninger i registeret er hjemlet i foretakspensjonsloven § 4-14, slik at vilkårene for å behandle personopplysninger er oppfylt, jf. personopplysningsloven § 8. Personopplysningsloven vil regulere behandlingen av opplysninger i Fripoliseregisteret, og det vil således være uheldig å gjenta lovens bestemmelser i forskriften.

Varsel om registrering av fripolise er ikke nødvendig når utlevering er uttrykkelig fastsatt i lov, ettersom det i slike tilfeller antas at loven i seg selv vil gi tilstrekkelig varsel, jf. Ot. prp. nr. 92 (1998-1999) pkt. 16 under kommentarene til personopplysningsloven § 20. Det er imidlertid på det rene at hensynet til personvern blir best ivaretatt dersom den registrerte varsles, slik at han er kjent med hvor opplysninger om ham selv behandles. Slikt varsel antar vi enkelt kan sendes tilknyttet forsikringsselskapenes årsoppgave til fripoliseinnehaveren, jf. høringsnotatets pkt 5.2, uten særlige kostnader for forsikringsselskapene. Ved at fripoliseinnehaveren blir informert om Fripoliseregisteret, vil også registerets formål bli bedre realisert, ved at flere benytter registeret. Vi vil foreslå at departementet vurderer om det skal innføres varslingsplikt i tråd med ovennevnte. Direktoratet peker i denne forbindelse på mulig påkrevd endring av forskrift av 26. mai 1995 nr. 583 om kontoføring og kontoutskrift i livs- og pensjonsforsikring, jf. forskriften § 7 og § 8 annet ledd.

Arbeidsgruppen legger til grunn at Skattedirektoratet skal ha innsyn i registeret av skattekontrollhensyn. Direktoratet bemerker til dette at rettigheter etter foretaks- eller innskuddspensjonsordninger ikke er skattepliktig formue for arbeidstaker. Ligningsmyndighetene har derfor ikke behov for opplysninger før kapitalen eventuelt kommer til utbetaling. Utbetalinger vil da bli skattepliktig inntekt for mottaker.

Oppgave over utbetalinger fra foretaks- og innskuddspensjonsordninger og andre tjenstepensjonsordninger i arbeidsforhold skal innberettes på lønns- og trekkoppgave, jf. ligningsloven § 6-2 nr. 1 bokstav b.

Etter det direktoratet kan se av høringsnotatet vil ikke registeret ha mer utfyllende opplysninger enn det pensjonsinnretningene har, og heller ikke nødvendigvis oppdaterte opplysninger. Dersom en oppgavegiver ikke innrapporterer slik det er forutsatt, antar direktoratet at opplysninger om en skattyter har mottatt

Postadresse
Postboks 6300, Etterstad
0603 Oslo
skattedirektoratet@skatteetaten.no

Kontoradresse
Fredrik Selmers vei 4
Org. nr. 974761076

Sentralbord
22 07 70 00
Telefaks
22 07 71 08

utbetaling i året muligens kunne finnes via Fripolisregisteret. De korrekte beløpene vil derimot ikke antas å foreligge, slik at eventuelle opplysninger ikke direkte vil kunne erstatte oppgavegivers opplysninger. Slik kontroll mot Fripolisregisteret vil etter direktoratets oppfatning kreve en omfattende krysskontroll. Hvorvidt dette er forenlig med personopplysningsloven finner vi ikke å kunne uttale oss om.

Enkelte pensjonsutbetalinger er arveavgiftspliktige, jf. arveavgiftsloven § 2 åttende ledd og § 4 tredje ledd. Videre kan gaveerwerb av forsikringspoliser være arveavgiftspliktig, jf. arveavgiftsloven § 2 og § 10.

Arveavgiftsmyndigheten får opplysninger om de avgiftspliktige midlene gjennom partenes meldeplikt (arve- og gavemeldinger). I tillegg har livsforsikringsselskapene meldeplikt til skattefogdkontorene om utbetaling av forsikringssum, jf. forskrift av 9. desember 1969 nr. 3903 § 8. Opplysninger fra Fripolisregisteret kan bidra til å avdekke forsikringsutbetalinger og avgiftspliktige gaver som ikke er blitt oppgitt av de avgiftspliktige mottakerne, og heller ikke innrapportert fra forsikringsselskapene. Vi er av den oppfatning at det via Fripolisregisteret lettere kan skaffes oversikt over de pensjonsforsikringer som er knyttet til en arvelater. I tillegg anser direktoratet det som sentralt at Fripolisregisteret vil gi avgiftsmyndigheten mulighet til å kontrollere om gitte opplysninger er korrekte, da avgiftssystemet i stor grad bygger på egendeclarering.

I utkastet til forskriften § 8 er Skattedirektoratet som nevnt gitt rett til å få utlevert registrerte opplysninger til bruk for virksomheten. I merknadene til § 8 er det uttalt at Skattedirektoratets rett til utlevering av opplysninger er gitt ut fra skattekontrollhensyn. Etter direktoratets oppfatning er det imidlertid av hensyn til avgifts kontroll at det er behov for innsyn i registeret. I avgiftssakene er det skattefogdkontorene som er avgiftsmyndighet. Direktoratet anser det som lite hensiktsmessig at disse kontorene dersom de har behov for opplysninger først skal henvende seg til Skattedirektoratet, som igjen skal innhente de etterspurte opplysningene fra registeret. Direktoratet anbefaler derfor at det isteden gis innsynsrett til skattemyndighetene, slik at relevant enhet i skattemyndighetene innhenter de opplysninger de har bruk for. Forskriften § 8 tredje ledd bør derfor endres til:

”For øvrig har skattemyndighetene og Statistisk sentralbyrå rett til å få utlevert registrerte opplysninger til bruk i deres virksomhet.”

For skattemyndighetene vil det være viktig med mest mulig tilgjengelige opplysninger, det vil si rask tilgang. Det er derfor ønskelig med online-tilgang, med mulighet for å søke på enkeltpersoner. Dersom fristen i § 9 legges til grunn ved skattemyndighetenes innhenting av opplysninger er dette ikke hensiktsmessig etter direktoratets oppfatning. Av kontrollhensyn er det behov for raskere tilbakemelding, noe som vil bli oppnådd ved online-tilgang.

Når det gjelder samboere har de ikke innsynsrett i hverandres opplysninger etter forsikringsavtaleloven § 17-2. Skattedirektoratet kan vanskelig se at det er godt begrunnet at innsynsretten skal være videre når samboere søker innsyn hos Fripolisregisteret, enn når innsyn søkes hos forsikringsselskapet. Samboeres innsynsrett bør således bare utvides dersom forsikringsavtaleloven § 17-2 samtidig endres.

Arbeidsgruppen legger til grunn at opplysningsplikten til Fripolisregisteret også skal omfatte utenlandske pensjonsinnretninger som forvalter pensjonsprodukter etter foretaks- og innskuddspensjonsloven. Det fremstår som uklart for direktoratet hvilke utenlandske pensjonsinnretninger det vises til. I dag kan

foretakspensjonsordning bare organiseres som pensjonsforsikring i livsforsikringsselskap som har forretningssted og adgang til å drive slik virksomhet her i riket, og pensjonsordning i pensjonskasse som er forsikringsteknisk oppbygget og godkjent av Kredittilsynet, jf. foretakspensjonsloven § 1-1 (2).

For innskuddspensjonsordning kan pensjonsordning opprettes ved avtale med institusjon som har tillatelse til å drive virksomhet her i riket som bank, livsforsikringsselskap, pensjonskasse eller forvaltningsselskap for verdipapirfond, jf. innskuddspensjonsloven § 2-2 (1). Pensjonsordning kan videre i henhold til § 2-2 (2) opprettes ved avtale med filial etablert her i riket av kredittinstitusjon, livsforsikringsselskap eller forvaltningsselskap for verdipapirfond som har hovedsete i annen stat innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet og som der kan drive tilsvarende virksomhet som nevnt i § 2-2 (1).

I utkastet til forskriften § 5 legger arbeidsgruppen til grunn at fødselsnummer skal brukes til å identifisere de enkelte fripoliseinnehavere. Direktoratet er imidlertid kjent med at OECD i et rådsdirektiv av 13. mars 1997 har anbefalt at et såkalt Tax Identification Number (TIN) bør brukes som identifikasjonsnummer i internasjonal beskatning. Dersom det på sikt tenkes at registeret også skal omfatte fripoliser skattytere har opptjent under utenlandsopphold, vil ikke slik fripolise nødvendigvis være knyttet til vedkommendes fødselsnummer. Innmelding av en slik fripolise kan da være knyttet til noe annet enn norsk fødselsnummer.

Bemerkning til § 3 Definisjoner:

I bokstav c bør man skrive lovhenviisningene likt, slik at det ikke henvises til innskuddspensjonsloven, men til lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold.

Vennlig hilsen

Lars Nilsen
avdelingsdirektør
Avdeling person

Marie Viken